

ROVANIEMEN JA ITÄ-LAPIN MAAKUNTAKAAVAEHDOTUS

Rovaniemi – Kemijärvi – Pelkosenniemi – Posio – Ranua – Salla – Savukoski

TIIVISTELMÄ

28.11.2016

MIKÄ MAAKUNTAKAAVA ON JA MITEN SE VAIKUTTAA?

Maakuntakaava on yleispiirteinen suunnitelma maakunnan yhdyskuntarakenteen ja alueiden käytön perusratkaisuista 10–20 vuoden tähtäyksellä. Aluevarauksia osoitetaan vain siltä osin ja sillä tarkkuudella kuin on tarpeen valtakunnallisten tai maakunnallisten tavoitteiden kannalta taikka usean kunnan alueiden käytön yhteen sovittamiseksi. Lapissa maakuntakaava laaditaan osa-alueittain.

Maakuntakaavalla on merkittävät oikeusvaikutukset. Maakuntakaava on ohjeena laadittaessa ja muutettaessa yleiskaavaa ja asemakaavaa sekä ryhdyttäessä muuten toimenpiteisiin alueiden käytön järjestämiseksi.

Viranomaisten on otettava maakuntakaava huomioon, pyrittävä edistämään kaavan toteuttamista ja katsottava, ettei toimenpiteillä vaikeuteta kaavan toteuttamista. Maakuntakaavassa virkistys- tai suojelualueeksi taikka liikenteen tai teknisen huollon verkostoja tai alueita varten osoitetulla alueella on voimassa rakentamista koskeva rajoitus.

Maakuntakaavassa otetaan huomioon valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet konkreettisoiden ja täsmäntäen niitä ja sovittaen ne yhteen maakunnallisten ja paikallisten tavoitteiden kanssa ja välitetään ne kuntakaavoitukseen ja muuhun alueiden käytön suunnitteluun.

ROVANIEMEN JA ITÄ-LAPIN MAAKUNTAKAAVA

Maakuntakaavan tarkoitus on kytkeä alueidenkäytön yleispiirteinen suunnittelu alueen kehittämissstrategioihin. Tavoitteena on suunnitella eri toimintojen aluevarauksia, kehittämissvyöhykkeitä, liikenneyhteyksiä ja alueidenkäyttöperiaatteita niin, että edistetään asukkaiden toimeentulomahdollisuuksia ja viihtymistä kestäväällä tavalla. Maakuntakaava on kehittämissasiakirja, mikä näkyy myös kaavamerkinnöistä.

ERILLISSELVITYKSET

Rovaniemen ja Itä-Lapin maakuntakaavan perustana on hyödynnetty yhtätoista erillisselvitystä: Lapin eteläisten osien tuulivoimaselvitys, Rovaniemen ja Itä-Lapin maakuntakaavan liikennejärjestelmä- ja ratayhteysselvitys, Rovaniemen ja Itä-Lapin maakuntakaavan kaupan palveluverkkoselvitys, Rovaniemen ja Itä-Lapin maakuntakaavan geologiset varat, pohjavedet ja turvetuotantoon soveltuvat suot -selvitys, Rovaniemen ja Itä-Lapin maakuntakaavan maisema- ja luonnonympäristöselvitys, Rovaniemen ja Itä-Lapin kulttuuriympäristöselvitys, Rovaniemen ja Itä-Lapin kiinteät muinaisjäännökset -selvitys, Rautatiekäytävät Rovaniemeltä tai Kemi-järveltä Sodankylään – mineraalipotentialiselvitys, Maakunnallinen ampumarataselvitys. Maakunta-

kaavaan on laadittu valmisteluvaiheen jälkeen seuraavat taustaselvitysten täydennykset: Soklin kairoksen liikenneyhteydet, Rovaniemen ja Itä-Lapin maakuntakaavan ratayhteysselvityksen täydennys, Geologisen taustaselvityksen täydentäminen, Kemihaaran altaan aluevaraus -porotalouselvitys sekä Arvio vaikutuksista.

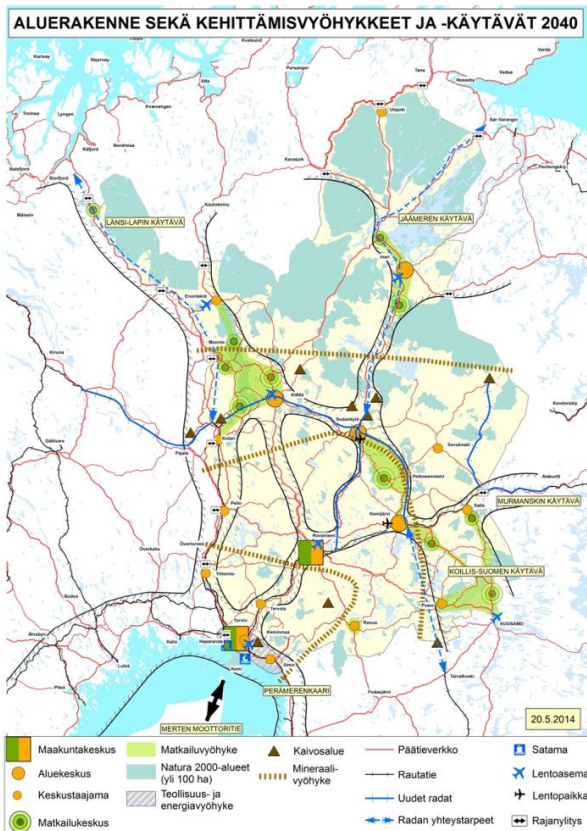
Lisäksi laadittiin Natura-alueita koskeva selvitys (Kemihaaran, Rovajärven ja Sallatunturin maankäyttöratkaisut) sekä Kemihaaran, Sallatunturin ja Rovajärven ampuma- ja harjoitusalueen laajennuksen Natura-arvioinnit. Lapin Ely-keskukselta ja Metsähallitukselta sekä Natura-alueitten maan haltijoilta on saatu LSL:n mukaiset lausunnot tehdyistä Natura-arvioinneista. Natura-selvitystä täydennettiin esityksellä korvaavista toimenpiteistä. Erillisselvitykset ovat nähtävillä Lapin liiton kotisivuilla.

ALUERAKENNE

Tulevaisuuden aluerakenteeseen vaikuttavat niin kuntakentässä ja palvelujen tuotannossa kuin elinkeinojen, väestön ja liikennejärjestelmän kehityksessä tapahtuvat muutokset. Yhä enemmän Lapin sisäisen kehityksen lisäksi myös ulkoinen toimintaympäristö ja globaali kehitys vaativat nopeaa rea-

gointia aluerakenteen suuntaamisessa. Lapin kannalta erityisesti huomioitavaa on katseiden suuntautuminen arktiselle alueelle. Lapin kehittämisen erityispiirteenä on harvan asutuksen ja pitkien etäisyyksien lisäksi matkailun merkitys mm. aluerakenteen sekä palvelutarjonnan kannalta. Lapissa ei työtä voida perustaa pelkästään olemassa olevan väestön tarpeisiin vaan matkailijamäärät moninkertaistavat tarpeet.

Lapin aluerakenteen muodostavat Lappi-strategian 2040 aluerakennekartassa määritellyt kehittämisvyöhykkeet ja -käytävät (kuva 1). Väestön ja fyysisen palveluverkon keskittymiskehitys jatkuu ja kaupunkiseudut ovat nousseet yhä merkittävämpään asemaan. Lapin kehittäminen perustuu edelleen maakunta-ajatteluun ja tulevaisuuskuva hajakeskityneeseen malliin. Lapissa on kaksi maakuntakeskusta (Rovaniemi ja Kemi-Tornio), matkailukeskuksiin ja kaivoksiin verkottuneet vahvat aluekeskukset sekä palvelukeskukset. Näiden elinkeinoelämää palvelevien toimintaympäristöjen laatu on merkittävä kilpailutekijä.

Kuva 1. Lappi-strategian 2040 kehittämisvyöhykkeet ja -käytävät.

Myös maaseudun elävät kylät ovat olennainen osa aluerakennetta. Vahvimmat niistä tulevat säilymään nauhamaisesti pääteiden ja jokien varsilla sekä matkailukeskusten ja kaivosten lähetyvillä.

Verkostomainen, virtuaalinen ja monipaikkainen elämäntapa sekä liiketoiminta- ja työkuultuuri mahdollistavat asumisen, koulutuksen ja työnteon missä vain. Elävät matkailukeskukset tulevat painottumaan yhä enemmän myös palvelukeskuksiksi. Pääliikenneväylät luovat rungon työpaikkojen ja palveluiden sekä elinkeinojen kehittämiseksi. (Lappi-sopimus 2014–2017)

Rovaniemien ja Itä-Lapin keskusverkon muodostavat maakuntakeskus, kuntakeskukset, alueen kylät sekä naapuriseutukuntien, Pohjois-Pohjanmaan maakunnan ja naapurimaa Venäjän lähialueiden rakenteet. Työpaikat sijoittuvat pääasiassa kuntakeskuksiin tai niiden läheisiin teollisuus tai työpaikka-alueisiin. Liikenteellisen rungon muodostavat valtatie 4 (Oulu-Rovaniemi-Sodankylä), valtatie 5 (Kuusamo-Kemijärvi-Pelkosenniemi-Sodankylä), kantatie 82 (Vikajärvi-Kemijärvi-Salla), neljä muuta kantatietä sekä seututieverkosto.

Muu tiestö yhdistää selvitysalueen pienempiä taajamia sekä kyliä. Harvaan asutuilla tai asumattomilla seuduilla on paikoin tiheäkin metsätieverkosto. Rautatie kulkee Kemistä Rovaniemen ja Kemijärven kautta Sallan Kelloseleeseen. Radalla kulkee sekä matkustaja- että tavaraliikennettä Rovaniemelle ja Kemijärvelle. Kemijärveltä Sallan suuntaan kulkeva rata ei ole käytössä. Suurjännitesähkölinit kulkevat alueen poikki pohjois-eteläsuunnassa Rovaniemen länsiosassa sekä Ranuan, Rovaniemen kaakkoiskärjen, Kemijärven ja Pelkosenniemen kautta. Linjoja yhdistää itä-länsisuuntainen suurjännitelinja Rovaniemen kunnan alueella Pirttikosken ja Petäjäskosken välillä, josta lähtee kaksi suurjännitelinjaa edelleen lännen suuntaan.

Rovaniemellä sijaitsee Suomen kolmanneksi vilkain lentoasema. Lentoaseman merkitys on alueen saavutettavuuden kannalta keskeinen.

Suurimpia alueiden käyttäjiä ovat maa- ja metsätalous, poronhoito, luonnonsuojelu sekä taajamatoiminnot.

Nykyinen Rovaniemen ja Itä-Lapin maakunta-kaava-alueen asutus sijoittuu perinteisille paikoille jokilaaksoihin sekä järvien ympäristöön. Selvitysalueen suurin taajama on Rovaniemi, jonne sijoittuu lähes 55 000 asukasta (Rovaniemen väkiluku yhteensä yli 60 000). Muissa kunnissa väkiluvut jäävät alle 10 000 asukkaaseen. Asukasmäärältään toiseksi suurimmassa kunnassa Kemijärvellä (hieman alle 8000 asukasta) asutus sijoittuu enimmäkseen taajamaan ja muissa kunnissa noin puolet taajamiin ja puolet taajamien ulkopuolelle. Vähiten asukkaita on Savukosken (hieman yli 1100 asukasta) ja Pelkosenniemen (hieman alle 1000 asukasta) kunnissa.

Kemijokivarren rannat ovat muokkautuneet vesivoimalaitosten rakentamisen myötä. Vesivoimatuotannon kehitys sai Kemijokivarressa aikaan tietyillä alueilla luonnontilaisen ranta-alueen katoamisen padotusaltaiden myötä. Voimalaitoksia on nykyään Kemijoen pääuomalla yhteensä kahdeksan kappaletta. Veden korkeuden säätelyllä ranta-alueille on muodostunut omanlaisensa erityispiirre, jossa maisemallisesti merkittäviksi alueiksi ovat jääneet mm. laajat avoimet vaara-alueet, maatalousmaisemat sekä jokiuomassa erottuvat saaret.

KAAVAMÄÄRÄYKSET

Rovaniemen ja Itä-Lapin maakuntakaavassa annetaan koko kaava-aluetta koskevia yleismääräyksiä, kehittämisvyöhykkeitä ja kehittämisen kohdealueita koskevia suunnittelumääräyksiä, maankäyttöluokittaisia ja yksittäisiä alueita koskevia määräyksiä sekä erityisominaisuutta ilmaiseviin osa-aluemerkintöihin liittyviä suunnittelumääräyksiä.

KEHITTÄMISPERIAATEMERKINNÄT JA KEHITTÄMISEN KOHDEALUEET

Rovaniemen ja Itä-Lapin maakuntakaavan kehittämisperiaatemerkinnoilla on osoitettu kehittämissäytävät Barentsin käytävä (Murmanskin käytävä),

Barentsin käytävä (Jäämeren käytävä), Koillis-Suomen käytävä ja Länsi-lapin käytävä.

Barentsin käytävä (Murmanskin käytävä) kulkee Kemi-Torniosta Rovaniemen ja Kemijärven kautta Sallaan, josta edelleen Venäjälle yhdistäen itä-länsisuunnassa Norjan, Ruotsin ja Suomen pohjoisosat Luoteis-Venäjään ja Murmanskin alueelle. Käytävän kehitysnäkymät liittyvät läheisesti eri kuljetusmuodot yhdistävään logistiseen yhteistyöhön. Salla-Alakurtti välin puuttuvan ratayhteyden osalta hankkeen toteutettavuutta ja kannattavuutta on selvitetty yhteistyössä Suomen ja Venäjän kesken. Yhteistyön vahvistaminen sisäisesti on tärkeää ja samalla on haettava yhteistyömuotoja ja -kumppaneita avoimesti seutukunnan rajojen yli erityisesti Rovaniemen ja Koillismaan suuntaan.

Barentsin käytävä (Jäämeren käytävä) kulkee Kemi-Torniosta Rovaniemelle ja suuntautuu Sodankylän kautta Ivaloon, josta edelleen Pohjois-Norjaan ja Luoteis-Venäjälle. Jäämeren ja Länsi-Lapin käytäviä yhdistävät poikittaisväylät Rovaniemeltä Kittilään sekä Sodankylästä Kittilään. Jäämeren käytävä yhdistää Suomen ja Itämeren alueen Jäämeren syväsatamiin, öljy- ja kaasuteollisuuden tuotantoalueisiin sekä ilmastomuutoksen seurauksena mahdollisesti aukeavan Koillisväylän länsipäähän.

Koillis-Suomen käytävä koostuu kahdesta tieosuudesta vaikutusalueineen: valtatiestä 5 ja seututiestä 950. Valtatie 5 kulkee Joutsijärveltä Kuusamon suuntaan ja seututie 950 Sallasta kohti Kuusamo. Sallan ja Suomen matkailukeskukset sijoittuvat käytävän alueelle. Molemmat tieosuudet palvelevat matkailukeskusten liikennettä.

Länsi-Lapin käytävä alkaa Rovaniemeltä ja kulkee Kittilään. Kittilästä käytävä jatkuu edelleen Muonioon. Käytävä sijoittuu matkailun vetovoima-alueelle ja on tärkeä yhteys Rovaniemeltä Levin ja Ylälän suuntaan sekä Kilpisjärvelle ja Enontekiölle saakka. Myös yhteydet Norjaan ja Jäämerelle ovat potentiaalisia.

Lisäksi kehittämisperiaatemerkinnoilla on osoitettu kaupunkikehittämisen kohdealueet sekä matkailun

kehittämisen ja maaseudun kehittämisen kohdealueet, kaivostoiminnan kehittämisen vyöhykkeet, joukkoliikenteen kehittämiskäytävät, ekologiset yhteystarpeet sekä viheryhteystarpeet.

Kehittämisperiaatteita koskevilla merkinnöillä ja niihin liittyvillä määräyksillä osoitetaan yhteistoinnallisia aluekokonaisuuksia tai linjauksia, jotka ovat merkittäviä maakunnan tavoitellun kehityksen kannalta ja joihin tästä syystä kohdistuu muussa suunnittelussa ja aluekehittämisessä huomioon otettavia alueiden käytön ja yhdyskuntarakenteen kehittämistarpeita.

Kehittämisperiaatemerkinällä kaupunkikehittämisen kohdealue **kk** osoitetaan kaupunkiseutuja, joihin kohdistuu maakunnallisesti tärkeitä alueidenkäyttöllisiä kehittämistarpeita ja niiden yhteensovittamista. Suunnittelulla pyritään tiiviin ja kaupunkikuvallisesti viihtyisän elinympäristön luomiseen. Liikenneyhteyksien ja kevyen liikenteen väylien suunnittelussa tulee ottaa huomioon liikenteen sujuvuus ja turvallisuus sekä liikenneympäristön laatu. Kaupunkikehittämisen kohdealue -merkinnällä on osoitettu Rovaniemen ja Kemijärven kaupunkiseudut.

Kehittämisperiaatemerkinällä matkailun vetovoima-alue, matkailun ja virkistyksen kehittämisen kohdealue **mv** osoitetaan matkailun ja virkistyksen vyöhykkeitä, joihin kohdistuu alueidenkäyttöllisiä kehittämistarpeita ja niiden yhteensovittamista. Matkailun kehittämisen kohdealueiksi on valittu sellaisia aluekokonaisuuksia, joilla on runsaasti arvokkaita ja vetovoimaisia luonto- ja kulttuurikohteita, hyvät liikenneyhteydet, paljon olemassa olevia matkailupalveluja ja -rakenteita sekä hyvät mahdollisuudet keskinäiseen yhteistyöhön ja verkottumiseen. Matkailun ja virkistyksen kehittämisen kohdealueina on osoitettu Itä-Lappi – Ranua – Rovaniemi matkailualue sekä Simojoki – Martimoaapa – Kemijokivarsi – Törmävaara – Kätkävaara – Jaatila.

Kehittämisperiaatemerkinällä maaseudun kehittämisen kohdealue **mk** osoitetaan maaseutuvyöhykkeitä, joihin kohdistuu alueidenkäyttöllisiä kehittämistarpeita ja niiden yhteensovittamista. Kehittämisen kohdealueiden tavoitteet ovat yleispiirteisiä ja

niiden toteuttaminen on useiden eri toimijatahojen käsissä. Kyliä pyritään tukemaan pienyritystoiminnalla, matkailulla ja loma-asutuksella. Parhaat maatalousalueet pyritään säilyttämään viljeltyinä. Rakentamisen tulisi olla perinteiseen kyläympäristöön sopivaa. Maaseudun kehittämisen kohdealueiden merkitseminen kaavaan ei merkitse sitä, että muilla alueilla ei voisi kehittää toimintaa, vaan osoittaa alueita joilla on erityisiä kehittämisedellytyksiä. Maakuntakaava ei keskitä ja vähennä palveluita maaseudulla, vaan edistää niiden säilymistä kehittämisen kohdealueilla ja keskuskylissä, joiden ulkopuolella niitä ei enää ole. Rovaniemen ja Itä-Lapin maakuntakaavassa on osoitettu 16 maaseudun kehittämisen kohdealuetta.

Lappi-strategiassa 2040 tavoitteena on edistää Lapin kaivosklusterin kehittymistä. Rovaniemen ja Itä-Lapin maakuntakaava-alueella osoitetaan kehittämisperiaatemerkinällä **ek** kaivostoiminnan kehittämisen vyöhykkeitä, joilla on todettu merkittäviä malmi- tai mineraalivarantoja. Rovaniemen ja Itä-Lapin maakuntakaavassa kaivostoiminnan kehittämisen vyöhykkeiksi on osoitettu Pelkosenniemen pohjoisosan, Savukosken eteläosan, Sallan ja Posion itäreunan kautta kulkeva vyöhyke sekä vyöhykkeet Soklin, Misi – Kuluskairan, Rompaksen, Mauru – Oijärven, Mäntyjärvi – Juotasjärven ja Siika-Kämä – Suhangon (Kivalot) alueille. Kaivostoiminnan kehittämisen vyöhykkeellä sijaitsevat muut aluevaraukset ovat ensisijaisia maankäyttömuotoja. Vyöhykemerkinän tarkoituksena on informoida mineraalipotentialista alueella ja siten varautua tulevaisuuden alueidenkäytön suunnittelutarpeisiin.

Joukkoliikenteen kehittämiskäytävä/yhteystarve **jl** -kehittämisperiaatemerkinällä osoitetaan joukkoliikenteen kehittämiseen liittyvät yhteystarpeet. Maakuntakaavassa merkinnällä on osoitettu yhteydet Rovaniemeltä etelään sekä Kemijärven ja Sallan kautta Venäjän rajalle. Alueelle kehitetään joukkoliikenneyhteyksiä seudun työmatkaliikennettä sekä matkailua palvelemaan. Alueidenkäyttö mitoitetaan joukkoliikenteen toimintaedellytyksiä suosivaksi.

Ekologinen yhteystarve -kehittämisperiaatemerkinällä osoitetaan ekologiseen verkostoon liittyviä yhteystarpeita. Ekologinen yhteystarve on nykyisin

toimiva ja maankäytössä rakentamiselta vapaana pidettävä tai tiedossa oleva yhteys ekologisessa verkostossa. Kaavoituksessa toimintojen sijoittelulla ja kaavamääräyksillä voidaan ottaa huomioon yhteystarpeen säilyminen. Oleellisia ekologisia yhteyksiä muodostuu jokien, purojen ja muiden vesistöjen rantavyöhykkeistä sekä rakentamattomista tai vain haja-asutuksen laikuttamista alueista. Ekologinen yhteystarve toimii viitteellisenä yhteytenä suojelualueelta toiselle. Rovaniemen ja Itä-Lapin maakuntakaavan maisemaa ja luonnonympäristöä koskevassa taustaselvityksessä ja selvityksen täydennyksessä on tutkittu ekologisten yhteyksien tarve.

Viheryhteystarve -kehittämisperiaatemerkinällä osoitetaan virkistysalue- tai ekologiseen verkostoon liittyviä olemassa olevia tai tavoitteellisia yhteyksiä. Merkinällä on osoitettu viheryhteystarpeita Rovaniemen kaupunkiseudulle. Maisemaa ja luonnonympäristöä koskevassa taustaselvityksessä sekä selvityksen täydennyksessä on tutkittu viheryhteyksien tarve.

ASUMINEN, PALVELUT JA TEOLLISUUS

Rovaniemen ja Itä-Lapin maakuntakaavassa osoitetaan alueita/kohteita taajamatoiminnoille **A**, asuntovaltaisille alueille **AA** ja keskuskylille **at** sekä keskustatoiminnoille **C**, **c**, **ca**, vähittäiskaupan suuryksiköille **KM/km**, työpaikoille **TP** sekä teollisuus- ja varastoalueille **T**.

Merkinällä **A** osoitetaan rakentamisalueita asumiselle ja muille taajamatoiminnoille, kuten keskustatoiminnoille, palveluille ja teollisuudelle, pääväyliä pienempiä liikenneväyläalueita, virkistys- ja puistoalueita sekä erityisalueita. Taajama-aluevarauksina laajenemisalueineen maakuntakaavassa on esitetty Kemijärven päätaajama, Kallaanvaara – Isokylä-Soppela, Pelkosenniemi, Ahola, Salla, Savukoski, Ranua, Saarenkylä, Koskenkylä, Alakorkalo – Niskanperä, Paavalmiemi, Rovaniemi ja Muurola. Yksityiskohtaisempi taajamatoimintojen alajakokaistaan kuntakaavoilla.

Maakuntakaavan taajama-alueista on pyrittävä toteuttamaan ensimmäisenä nykyiset yleis- ja asema-

kaava-alueet, ennen kuin siirrytään taajamavarauksen uusille alueille. Tällä tavalla voidaan säästää yhdyskuntatekniikan kustannuksia ja säilyttää alueet yhtenäisinä.

Taajama-alueilla tavoitteena on henkilöautotarpeen vähentäminen sekä pyöräilyn ja kävelyn osuuden kasvattaminen. Taajamia ja yhdyskuntarakenteita eheyttäessä tulee huolehtia siitä, että ratkaisut sopivat ympäristöön ja parantavat elinympäristöjä. Taajamien sisällä olevat rakentamattomat rakennuspaikat ja muut rakentamiseen soveltuvat vajaakäyttöiset alueet hyödynnetään eheyttämisessä.

Alueiden yksityiskohtaisessa suunnittelussa tulee pyrkiä liikenneturvallisuuteen ja viihtyisyyteen. Alueidenkäytöllä tulee edistää elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä varaamalla riittävästi yritystoiminnalle soveltuvia alueita. Niiden sijoittumisessa tulee kiinnittää huomiota olemassa olevien työpaikka-alueiden kehittämismahdollisuuksiin, hyvään saavutettavuuteen ja työpaikkojen sijoittumiseen lähelle asukkaita. Taajama-alueiden yhteys ympäröivään luontoon tulee säilyttää. Erityistä huomiota tulee kiinnittää elinympäristöjen terveellisyyden ja turvallisuuden edistämiseen sekä terveyshaittojen ennalta ehkäisemiseen ja olemassa olevien haittojen poistamiseen.

Merkinällä asuntovaltainen alue **AA** osoitetaan alueita, joiden kerrosalasta pääosa on tarkoitettu asumiseen. Asuntovaltaisilla alueilla täydennetään ennusteiden mukaisen väestön aluetarvetta ja samalla tarjotaan vaihtoehtoja asumisen sijoitukselle. Asuntovaltaiset alueet sijoittuvat nykyisille rakennetuille asuinalueille taajamien läheisyydessä. Tavoitteena on täydennysrakentaa alueita ja siten tiivistää olemassa olevaa rakennetta. Asuntovaltaisia alueita ei ole lähtökohtaisesti tarkoitettu asemakaavoitettavaksi. Merkinällä on osoitettu Nivankylä, Hirvas – Rautiosaari, Halosenranta, Soppela, Sinettä ja Norvajärvi.

Kohdemerkinällä **at** osoitetaan keskuskyliä, joilla sijaitsee tai joille suunnitellaan tai joilla pyritään säilyttämään maaseudun peruspalveluita ja joita voidaan pitää sopivimpina rakentamisalueina. Rovaniemen ja Itä-Lapin maakuntakaavassa keskuskylän merkinällä osoitetaan sellaisia aluerakenteen ja

maaseudun peruspalveluiden kannalta tärkeitä kyliä, joihin suuntautuu ja halutaan ohjata rakentamista ja palveluja. Keskuskyläien valintoihin vaikuttavat väestö, olemassa olevat palvelut ja työpaikat, keskeinen sijainti ja hyvät liikenneyhteydet. Muut maaseutualueet täydentävät ja tukevat tätä keskuskyläien muodostamaa maaseudun kyläverkostoa ja kehittämisen kokonaisuutta. Kyliä kehittämistä tuetaan mm. pienyritystoiminnalla, matkailulla ja loma-asutuksella.

Kuva 2. Kostamon kylä Kemijärvellä on yksi maakuntakaavassa osoitetuista keskuskyläistä.

Aluemerkinällä C ja kohdemerkinällä c osoitetaan keskustahakuisten palvelu-, hallinto- ja muiden toimintojen alueita, sisältäen myös asumista sekä liikenne-, puisto- ja viheralueita. Keskustatoimintojen alueille/kohteille tulee pyrkiä sijoittamaan mahdollisimman suuri osa niistä palveluista, jotka palvelevat koko taajamaa ja myös ympäröiviä alueita. Keskustatoimintojen alueet ja kohteet ovat vähittäiskaupan suuryksiköiden ensisijaisia sijoituspaikkoja, ellei muu sijainti ole kaupan laatu huomioon ottaen perusteltu. Keskustatoimintojen alueiden ulkopuolelle seudullisesti merkittäviä kaupan suuryksiköitä voi sijoittaa ainoastaan alueille, jotka on osoitettu vähittäiskaupan suuryksikkö -merkinnällä.

Sijoittamalla keskustapalvelut nykyisiin taajamien keskustoihin tai niiden välittömään yhteyteen, turvataan niiden mahdollisimman hyvä saavutettavuus kaikilla liikkumismuodoilla. Näin asiointi helpottuu ja aiheuttaa mahdollisimman vähän taajaman sisäistä liikennettä. Muita palveluja kuin vähittäiskaupan suuryksiköitä voi olla muuallakin taajamatoimintojen alueella. Rovaniemen taajaman alueella

seudullisesti merkittävän vähittäiskaupan suuryksikön alaraja on 5 000 k-m². Muualla kaava-alueella seudullisesti merkittävän vähittäiskaupan suuryksikön alaraja on 4 000 k-m². Merkinnällä C on osoitettu Rovaniemen keskusta. Merkinnällä c on osoitettu alueen muiden kuntien keskustat sekä Pyhänturi.

Kohdemerkinällä keskustatoimintojen alakeskus ca osoitetaan keskustahakuisten palvelu-, hallinto- ja muiden toimintojen alueita, sisältäen myös asumista sekä liikenne-, puisto- ja viheralueita. Merkinnällä osoitetaan Rovaniemellä Saarenkylän palvelukeskus.

Merkinnällä KM/km osoitetaan vähintään seudullisesti merkittäviä vähittäiskaupan suuryksiköitä keskustatoimintojen ulkopuolella. Vähittäiskaupan suuryksiköllä tarkoitetaan myös myymäläkeskittymää, joka on vaikutuksiltaan verrattavissa suuryksikköön. Merkintä on osoitettu Kemijärven Särkikankaalle sekä Rovaniemen Eteläkeskukseen.

Kemijärven Särkikankaalle saa sijoittaa kaupan myymälätiloja yhteensä enintään 24 000 k-m². Alueelle voidaan yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa osoittaa kaupan myymälätilasta enintään 1/4 päivittäistavaran kauppaa ja keskustahakuista erikoiskauppaa (kuten muoti- ja urheilukauppa). Rovaniemen Eteläkeskuksen alueelle saa sijoittaa kaupan myymälätiloja yhteensä enintään 150 000 k-m².

Merkinnällä TP osoitetaan monipuolisia työpaikka-alueita, joissa voi olla toimisto- ja palvelutyöpaikkoja sekä ympäristöhäiriöitä aiheuttamatonta teollisuus- ja varastointitoimintaa. Rovaniemen ja Itä-Lapin maakuntakaavassa työpaikka-alueiksi on osoitettu Rovaniemellä sijaitsevat Isoaavan työpaikka-alue ja Saarenkylän työpaikka-alue.

Työpaikka-alueita on osoitettu nykyisten alueiden yhteyteen ja/tai nykyiseen yhdyskuntarakenteeseen tukeutuen. Alueet sijaitsevat hyvien liikenneyhteyksien varrella pyöräilyetäisyydellä keskustoista ja asuinalueista.

Merkinnällä T osoitetaan seudullisesti merkittäviä teollisuus- tai varastotoimintojen alueita. Rovaniemen ja Itä-Lapin maakuntakaavassa merkinnällä on

osoitettu Kemijärven Patokankaan teollisuusalue ja Rovaniemen Isoaavan teollisuusalue.

MAA- JA METSÄTALOUS SEKÄ PORONHOITO

Rovaniemen ja Itä-Lapin maakuntakaavassa maa- ja metsätalous sekä poronhoito on huomioitu monin tavoin.

Merkinnällä maa- ja metsätalousvaltainen alue **M** osoitetaan pääasiassa maa- ja metsätaloustalouden tarkoitettuja alueita, joita voidaan käyttää alueen pääasiallista käyttötarkoitusta sanottavasti haittaamatta myös muihin tarkoituksiin, joita ovat esimerkiksi maatalous, poronhoito, luontaiselinkeinot, asuminen, maa-ainesten ottaminen sekä jokamiehen oikeuksien mukainen ulkoilu.

Merkinnällä **mt** osoitetaan Rovaniemellä sijaitseva Kivaloiden tutkimusmetsä.

Merkinnällä metsätalous- ja poronhoitovaltainen alue **M-1** osoitetaan pääasiassa metsätalouteen ja poronhoitoon tarkoitettuja alueita, joita voidaan käyttää pääasiallista käyttötarkoitusta sanottavasti haittaamatta myös muihin tarkoituksiin. Rovaniemen ja Itä-Lapin maakuntakaavassa M-1 alue tarkoittaa erityisesti poronhoitoon tarkoitettua alueen rajan pohjoispuolisia alueita.

Merkinnällä maatalousalue **MT** osoitetaan alueita, jotka on tarkoitettu erityisesti maatalouden harjoittamiseen ja jonka peltoalueet halutaan suojata sellaisilta rakentamisen ja muun maankäytön aiheuttamilta pysyviltä muutoksilta, jotka vaikeuttavat maatalouden harjoittamista.

Merkinnällä **MU** osoitetaan maa- ja metsätalousvaltaisia alueita, jolla on erityistä ulkoilun ohjaamistarvetta. Merkinnällä osoitetaan alueita, jotka on tarkoitettu pääasiassa maa- ja metsätalouden harjoittamiseen, joille suuntautuu ulkoilupainetta ja joille on tarkoitus sijoittaa ulkoilun ohjaamistarpeen vuoksi polkuja tai reittejä levähdys- ja muine tukialueineen. Merkinnällä metsätalous- ja poronhoitovaltainen alue, jolla on erityistä ulkoilun ohjaamistarvetta **MU-1** osoitetaan vastaavia alueita, jotka sijaitsevat erityisesti poronhoitoa varten tarkoitettulla alueella.

Merkinnällä maa- ja metsätalousvaltainen alue, jolla on erityisiä ympäristöarvoja **MY** osoitetaan valtion mailla olevia METSO-alueita ja Metsähallituksen suojelumetsiä. Alueet ovat säädösmenettelyssä. Lisäksi MY-merkinnällä on osoitettu soidensuojelutyöryhmän esittämistä soidensuojelun täydennyskohteista ne, jotka on siirretty 15.4.2016 Metsähallituksen Julkisten hallinto-tehtävien (luontopalvelut) hallintaan. Merkinnällä metsätalous- ja poronhoitovaltainen alue, jolla on erityisiä ympäristöarvoja **MY-1** osoitetaan vastaavia alueita, jotka sijaitsevat erityisesti poronhoitoa varten tarkoitettulla alueella.

Rovaniemen ja Itä-Lapin maakuntakaavassa on M-1-, MU-1- ja MY-1 –merkintöjen lisäksi myös muita poronhoitoa koskevia kaavamerkintöjä. Kaavassa on osoitettu erityisesti poronhoitoa varten tarkoitettu alue, paliskunnan rajat sekä poronhoidon kannalta erityisen tärkeät alueet/kohteet **ph**. Merkinnällä ph osoitetut kohteet ovat pääasiassa erotusaitoja.

Luontaiselinkeinoalueen raja –merkinnällä osoitetaan porotalouden ja luontaiselinkeinojen rakennetukilain mukainen raja, jonka pohjoispuolella sovelletaan luontaiselinkeinojen osalta tämän lain säännöksiä.

MATKAILU JA VIRKISTYS

Merkinnällä matkailupalvelujen alue/kohde **RM** osoitetaan seudullisesti merkittäviä matkailukeskusten alueita, matkailupalvelujen kohteita, kuten matkailu- ja lomakeskuksia, lomakyliä, lomahotelleja, leirintäalueita tai muita vastaavia matkailua palvelevia toimintoja. Rovaniemen ja Itä-Lapin maakuntakaavassa matkailupalvelujen alue/kohde -merkinnällä on osoitettu Napapiiri, Ranuan eläinpuisto, Kemijärven keskustan matkailukohteet, Pyhä-Luosto, Suomu, Sallatunturi, Sallatunturin matkailupalvelujen alueen laajennus, Kirintövaara, Ounasvaara ja Ounasvaaran alaosa.

Sallatunturin matkailupalvelujen alueen laajennus sijoittuu Aatsinki-Onkamo Natura-alueelle. Aluevarausta koskien on laadittu luonnonsuojelulain mukainen Natura-arviointi. Arvioinnista on saatu

Lapin Ely-keskuksen ja Metsähallituksen lausunnot.

Merkinnällä matkailu-/virkistyskohde **rm** ja keltainen kolmio osoitetaan sellaiset virkistys- ja matkailun kannalta merkittävät kohteet, joilla sijaitsee maakunnallisesti, seudullisesti tai matkailupalveluverkoston kannalta merkittäviä matkailupalveluja.

Merkinnällä virkistysalue **V** osoitetaan pääasiassa ulkoilu- ja retkeily- sekä urheilu- ja virkistystoiminnan alueita. Virkistysaluemerkinnällä osoitetaan seudullisesti merkittävät taajama-, matkailupalvelu- ja kyläalueiden ulkopuoliset pääsääntöisesti yleiseen virkistykseen tarkoitetut alueet.

LIKENNEVERKOT JA REITIT

Rovaniemen lentoasema, rautatiet sekä maantieliikenteen päätiet muodostavat kaava-alueen liikenteen perusverkon, joihin tukeutumalla voidaan parhaiten ylläpitää ja kehittää asumisen ja elinkeinoelämän palveluja. Maakuntakaavassa osoitettu liikenneverkko noudattaa pääosin nykyisiä linjauksia ja luokituksia. Tienverkon osalta kaavassa on osoitettu valtatie, kantatiet ja seututiet sekä liikenneverkon kannalta merkittävät yhdystiet.

Valtatie 4 esitetään koko välillä Koivu (Tervolan kunnanraja) – Alakorkalo ja Napapiiri – Sodankylän kunnan raja merkittävästi parannettavana tienä. Merkittävästi parannettavana tienä esitetään myös kantatie 82 välillä Vikajärvi – Kemijärvi sekä seuraavat tieosuudet: Rovala – Sokli (Mt 9671), Martti - Rovala (Mt 9671), Savukoski - Martti (Mt 967 ja Mt 9671), Pelkosenniemi – Savukoski (Mt 965), Varrion kohta - Pelkosenniemi (Vt 5).

Valtatielle 4 esitetään ohjeellinen/vaihtoehtoinen uusi linjaus välille Koivu-Rovaniemi ja Napapiirin kohdalle (välille Lentokentäntie – Apukka). Soklin kaivoksen liikenneyhteyksien kehittämiseen liittyen myös Savukosken ja Pelkosenniemen taajamien ohitustiet sekä Varrion ja Kemijärven terminaalin väli Kemijoen itäpuolella esitetään ohjeellisena/vaihtoehtoisena maantienä. Varrion kohdalle esitetään uutta siltaa. Itä-Lapin maakuntakaavassa osoitettu kantatien 82 oikaisu välillä Kalliosalmi-Kemijärvi ja Rovaniemen vaihemaakuntakaavassa

osoitettu Kemijoen ylittävän sillan sisältävä Oijustien jatke säilytetään maakuntakaavassa.

Tieverkolle esitetään seuraavia hallinnollisia muutoksia:

- Kantatie 82 Vikajärvi – Kemijärvi – Salla-Kellosekä (valtakunnan raja) merkitään valtatieksi ja seututie 950 (Kuusamontie) kantatieksi.
- Kantatie 79 muutetaan kulkemaan Ounasjoen itäpuolta välillä Meltaus – Rovaniemi (nykyinen maantie 934). Nykyinen kantatie muutetaan seututieksi välillä Sinettä – Meltaus (välillä Sinettä – Rovaniemi jatkuu Pellonsuunnasta kantatienä 83).
- Lisäksi esitetään Länsi-Lapin maakuntakaavassa esitetyn Aavasaksa – Muurola - seututien merkitsemistä kantatieksi myös Rovaniemen puoleisessa päässä.

Maakuntakaavassa osoitetaan olemassa olevat rautatieyhteydet. Lisäksi osoitetaan Rovaniemi/Kemijärvi – Sodankylä -ratayhteys. Yhteydelle on selvitetty vaihtoehtoisia linjauksia ja maakuntakaavassa osoitetaan kaksi vaihtoehtoista linjausta.

Vaihtoehto Ab kulkee suoraan Rovaniemeltä Sodankylään. Linjaus erkaneer nykyisestä radasta Rovaniemen Vaaralassa ja etenee Punkkiaavan ja Iso-Olkkavaaran sivuitse valtatie 4:n kanssa samaan maastokäytävään.

Vaihtoehto C kulkee Kemijärveltä Sodankylään Pyhäntunturin kautta. Ratalinja alkaa Kemijärven asemalta. Linjaus seuraa valtatie 5:n maastokäytävää ja kääntyy Luokka-aavan pohjoispuolella kohti Pyhäntunturia. Linjaus yhtyy takaisin valtatie 5:n maastokäytävään lähellä Pelkosenniemen taajamaa.

Rovaniemen puutavaraterminaali, Kemijärven terminaali, Pelkosenniemen terminaali, Soukkavaaran puutavaraterminaali, Halmeahon puutavaraterminaali, Sallan logistiikkakeskus ja Rovaniemen matkakeskus on osoitettu merkinnällä liikennealue/-kohde **L**. Rovaniemen uudelle puutavaraterminaalille osoitettu paikka sijaitsee pääradan varressa kaupungin länsipuolella Isoaavan alueella.

Olemassa olevat lentoliikenteen alueet osoitetaan maakuntakaavassa merkinnällä **LL**. Merkinnällä on osoitettu Rovaniemen lentoaseman lisäksi myös Kemijärven Ketolan ja Ranuan lentokentät.

Maakuntakaavaan on merkitty moottorikelkkailun runkoreitistö, joka ohjaa maastoliikennelain mukaisten virallisten moottorikelkkailureittien suunnittelua. Maakuntakaavassa moottorikelkkailureitit osoitetaan olemassa olevien tietojen mukaan ja toteuttamisessa (reititsuunnitelmat) niiden sijainti tarkentuu ja voi vielä muuttua.

Maakuntakaavassa osoitetaan myös ulkoilun runkoreitit. Ulkoilureitistöjä ei ole tarkoitettu käytettäväksi moottoriajoneuvolla kulkemiseen. Käyttömuotoja ovat esimerkiksi hiihto, kävely ja pyöräily. Tarkempi käyttömuotojen yhteensovittaminen tehdään toteuttamisen suunnittelun yhteydessä. Reitien toteuttamisessa tulee pyrkiä virallisiin ulkoilureitteihin. Maakuntakaavaan merkityt ulkoilureitit ohjaavat ulkoilulain mukaisen ulkoilureitin yksityiskohtaisempaa suunnittelua. Rovaniemen ja Itä-Lapin maakuntakaavaan on merkitty seuraavat ulkoilureitit: UKK-reitti, Korouoma, Pyhätunturi-Luosto.

ENERGIANTUOTANTO

Kaavamerkinnällä **EN** osoitetaan energiahuoltoa palvelevia laitoksia tai rakenteita, kuten voimaloita ja suurmuuntamoita. Merkinnällä on osoitettu toiminnassa olevat yksitoista vesivoimalaitosta ja suunnitteilla oleva Sierilän voimalaitos sekä kaavassa osoitettavaan altaaseen liittyvä Kemihaaran voimalaitos. Vesivoimalaitosten kohdekohtaisen suunnittelumääräyksen mukaan yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee luoda edellytykset vaeluskalojen kulkua varten. Merkinnällä osoitetaan myös Posion biovoimalaitos sekä suunnitteilla oleva Mustikkamaan biovoimalaitos.

Kuva 3. Vanttauskosken voimalaitos Rovaniemellä (Kuvälähde: Kemijoki Oy).

Merkinnällä **z** osoitetaan voimajohtojen runkolinjat, pääasiassa 110 kV:n ja sitä suuremmat voimajohdot. Maakuntakaavassa osoitetaan myös valtakunnallisen ja seutukunnallisen energiahuollon kannalta merkittävät voimajohtojen uudet yhteystarpeet sekä vanhojen verkostojen parantamisen ja laajentamisen tarpeet. Uudet yhteystarpeet osoitetaan olemassa olevien tietojen pohjalta ja niiden sijainti maastossa saattaa tarkemman suunnittelun yhteydessä muuttua. Uusina voimajohtolinjoina on osoitettu Posio – Mustavaara. Voimajohdon yhteystarpeena on osoitettu: Seitakorva – Salla – Venäjän raja, Vuostimo – Kursu, Savukoski – Akanvaara-Salla.

Soklin ja Suhangon voimajohtolinjaukset on osoitettu kaivos Hankkeiden vaihemaakuntakaavoissa.

Tuulivoima

Tuulivoimala-alueita osoitetaan **tv** ja **tv1** -osa-aluemerkinnöillä. Merkinnällä **tv** osoitetaan olemassa olevat tai hankesuunnitteluvaiheessa olevat tuulivoimaloiden alueet sekä erillisselvityksen mukaiset tuulivoimatuotannolle parhaiten soveltuvat alueet. Merkinnällä **tv1** osoitetaan seudullisesti merkittävät tuulivoimapotentiaaliset alueet. Luokittelu perustuu Lapin eteläisten osien tuulivoimaselvitykseen, jonka perusteella alueet luokiteltiin. Tuulivoimapotentiaalisista alueista ei ole tehty tarkempaa teknistä ja kokonaistaloudellista soveltuvuustarkastelua.

Maakuntakaavassa osoitetaan vain seudullisesti merkittävät tuulivoima-alueet. Seudullisesti merkittäväksi tuulivoimala-alueeksi katsotaan 8-10 tuulivoimalan kokonaisuudet.

Rovaniemen ja Itä-Lapin maakuntakaavassa osoitetaan 8 tuulivoimaloiden aluetta ja 5 tuulivoimapotentiaalista aluetta.

ERITYISALUEET/-KOHTEET

Merkinnällä **E** osoitetaan kohteita, joilla on tietty erityistarkoitus. Rovaniemen ja Itä-Lapin maakuntakaavassa erityiskohteenä osoitetaan Värriön tutkimusasema, Sallan rajanylityspaikka, Mäntyvaaran ravirata ja moottorirata sekä kalankasvatuslaitokset Karhutunturin Lohi ja Napapiirin Lohi.

Kohdemerkinnällä **ET** osoitetaan kohteina yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevia laitoksia, kuten jätevedenpuhdistamoita ja vesilaitoksia. Merkinnällä osoitetaan Alakorkalon ja Pyhä-Luoston jäteveden puhdistamot.

Merkinnällä jätteenkäsittelykohde **EJ** osoitetaan jätteiden vastaanottoon ja käsittelyyn varatut alueet kuten kaatopaikat ja jätteiden esikäsittelylaitokset. Rovaniemen ja Itä-Lapin maakuntakaavassa merkinnällä osoitetaan Kuusiselän kaatopaikka sekä Pelkosenniemen, Kemijärven, Sallan, Posion, Rannan ja Savukosken hyötyjäteasemat.

Kaavamerkinnällä Puolustusvoimien tai Rajavartioston alue/kohde **EP** osoitetaan alueet, jotka on varattu puolustusvoimien tai rajavartioston käyttöön. Merkinnällä on osoitettu Toramolampi, Someroharju, Iso-Olkavaara, Matkavaara, Pikku-Olkavaara sekä Kelloselän rajavartioasema.

Merkinnällä ampuma- ja harjoitusalue **EAH** osoitetaan sellaiset puolustusvoimien tai rajavartiolaitoksen pysyvässä käytössä olevat tai sellaiseksi suunnitellut ampuma-, harjoitus- ja vastaavat alueet, joilla liikkuminen on rajoitettua. Merkinnällä on osoitettu pääosa Rovajärven ampuma- ja harjoitusalueesta. Laajennuksista maakuntakaavassa osoitetaan ampuma- ja harjoitusalueen (EAH 2900) Kögäsvuoman laajennusalue Javaruksentiehen asti.

Osa-aluemerkinnällä puolustusvoimien harjoitusalue **eah** osoitetaan Puolustusvoimien Toramoselän harjoitusalue sekä Javarusjäven länsipuoleinen laajennus (Remuskanselkä-Saukkoaapa).

Puolustusvoimien alue **EP1** -merkinnällä osoitetaan sellaisia alueita Rovajärven ampuma- ja harjoitusalueella, joilla on yksityistä maanomistusta ja rakentamista. Merkinnällä osoitetaan Rovaniemi-Kemijärvi -maantien eteläpuoli sekä Hyypiön alue tien pohjoispuolella. EP1 merkinnän alueella asutusta saa täydentää, rakennuksia peruskorjata, laajentaa ja korvata uudella silloin kun ne sijaitsevat alle 60 dB:n melualueella.

Rovajärven ampuma- ja harjoitusalueen Sodankylän puoleiset alueet käsitellään Pohjois-Lapin maakuntakaavan päivytyksessä.

Kögäsvuoman laajennusalue sijoittuu Haikaraaapa-Vitsikkoapa –Natura-alueen läheisyyteen. Aluevarausta koskien on laadittu luonnonsuojelulain mukainen Natura-arviointi. Arvioinnista on saatu Lapin Ely-keskuksen ja Metsähallituksen lausunnot.

Merkinnällä **EA** osoitetaan maakunnallisesti tai seudullisesti merkittäviä ampumarata-alueita. Maakunnallisiksi ja seudullisiksi ampumaradoiksi on määritelty sellaisia ampumaratoja, joiden käyttäjäkunta tulee laajalta alueelta ja jotka ovat kehittämiskelpoisia. Merkitystä on ollut myös eri ampumalajien harrastusmahdollisuuksilla ja sillä, ettei radan sijaintiin liity ongelmia. Ampumaratoja on osoitettu vähintään yksi jokaiseen kuntaan.

MAA-AINESTEN OTTAMINEN, TURPEENOTTO JA KAIVOSALUEET

Merkinnällä **EO** osoitetaan alueita soran tai muiden maa-ainesten ottoa varten. Maakuntakaavaan merkitään ainoastaan seudullisesti merkittäviä maa-ainesten ottoalueita. Maakuntakaavassa osoitettavilla maa-ainesten ottoalueilla maa-aineksia on otettava vähintään 50 000 m³. Rovaniemen ja Itä-Lapin maakuntakaavassa osoitetaan 85 maa-ainesten ottoaluetta.

Rovaniemen ja Itä-Lapin maakuntakaavassa **EOT**-merkinnällä osoitetaan toiminnassa olevia turpeenottoalueita. Merkinnällä osoitetaan tuotannossa olevat tai luvitetut turpeenottoalueet. Rovaniemen ja Itä-Lapin maakuntakaavassa osoitetaan 18 turpeenottoaluetta.

Merkinnällä turvetuotantopotentiaaliset alueet **eot** osoitetaan yli 50 hehtaarin suuruisia alueita, jotka ovat erillisselvityksen perusteella turvetuotantoon soveltuvia. Pienikokoisempia potentiaalisia alueita ei esitetä maakuntakaavassa. Rovaniemen ja Itä-Lapin maakuntakaavassa osoitetaan 39 turvetuotantopotentiaalista aluetta.

Merkinnällä kaivosalue/-kohde **EK** osoitetaan alueita, joilla on kaivostoimintaa tai joissa on todettu, arvioitu tai inventoitu sellaisia malmi- ja mineraaliesiintymiä, että kaivostoiminta on todennäköistä. Rovaniemen ja Itä-Lapin maakuntakaavassa **EK**-merkinnällä osoitetaan Akanvaara, Lampivaara, Mustavaara ja Narkaus.

Suhangon ja Soklin kaivoshankkeista on laadittu erilliset vaihemaakuntakaavat. Kaavat esitetään Rovaniemen ja Itä-Lapin maakuntakaavassa valkoisina alueina.

SUOJELU

Luonnonsuojelu

Kaikkien kaavan suojelualueiden osalta niiden suojeluarvot ja käytön rajoitukset määritellään niissä laeissa ja ohjelmissa, joihin aluevaraukset perustuvat sekä alueiden sisäisissä hoito- ja käyttösuunnitelmissa. Maakuntakaava ei tuo niille uusia käyttörajoituksia.

Merkinnällä **SL** osoitetaan luonnonsuojelulain nojalla suojeltuja tai suojeltavaksi tarkoitettuja alueita sekä Natura 2000 – verkostoon sisällytetyjä alueita.

Rovaniemen ja Itä-Lapin maakuntakaavassa osoitetaan luonnonsuojelualueen merkinnällä lailla perustetut kansallis- ja luonnonpuistot, soidensuojelualueet, lehtojensuojelualueet, lintuvedet ja vanhat metsät, valtioneuvoston periaatepäätösten mukaisten luonnonsuojeluohjelmien alueet Natura 2000 -alueet mukaan lukien sekä luonnonsuojelutarkoituksiin

ostetut yksityiset suojelualueet. Kaava-alueella sijaitsevat rantojensuojelualueet sisältyvät Natura 2000 -alueisiin.

Merkinnällä **Se** osoitetaan erämaalain (62/91) nojalla perustettuja erämaa-alueita, jotka on perustettu erämaaluonteen säilyttämiseksi, saamelaiskulttuurin ja luontaiselinkeinojen turvaamiseksi sekä luonnon monipuolisen käytön ja sen edellytysten kehittämiseksi sekä Natura 2000 – verkostoon sisällytetyjä alueita.

Luonnonsuojelualueilla maankäyttö ratkaistaan hoito- ja käyttösuunnitelmilla. Maakuntakaavan **SL**- aluevaraus muodostuu useissa tapauksissa useammasta suojelutyypistä (esim. soidensuojelualueesta ja vanhoista metsistä). Kaavassa osoitettujen luonnonsuojelualueiden suojelutaso määräytyy vaarusperusteen mukaan, joista kerrotaan tarkemmin selostuksen aluekuvauksissa. Merkinnällä osoitettuihin suojelualueilla suojelun taso voi vaihdella eri osissa, riippuen suojelutyypistä.

Rakennussuojelukohteet, kulttuuriympäristöt ja muinaisjäännökset

Maakuntakaavassa merkinnällä **SR** osoitetaan lain rakennusperinnön suojelemisesta (498/2010), rakennussuojelulain (60/1985) tai muun erityislainsäädännön (kirkkolaki, ortodoksisesta kirkosta annettu laki, asetus valtion omistamien rakennusten suojelusta (480/85), sopimus valtakunnallisesti merkittävien asema-alueiden suojelusta) tai maankäyttö- ja rakennuslain nojalla suojeltuja tai suojeltavaksi tarkoitettuja valtakunnallisia, maakunnallisia tai seudullisia kohteita tai alueita.

Merkinnällä **SR-1** osoitetaan lain rakennusperinnön suojelemisesta (498/2010), rakennussuojelulain (60/1985) tai muun erityislainsäädännön (kirkkolaki, ortodoksisesta kirkosta annettu laki, asetus valtion omistamien rakennusten suojelusta (480/85), sopimus valtakunnallisesti merkittävien asema-alueiden suojelusta) nojalla suojeltuja tai suojeltavaksi tarkoitettuja valtakunnallisesti tärkeitä alueita tai kohteita.

Osa-aluemerkinnällä **maV** pääasiallisen maankäyttöluokan päälle osoitetaan valtioneuvoston päätöksen (Vnp. 5.1.1995) mukaiset valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet. Valtakunnallisesti merkittävä kulttuuriympäristöt (RKY 2009) osoitetaan maV -merkinnällä silloin, kun niitä ei ole osoitettu SR-/SR-1 kohteina.

Kuva 4. Maisemaa Suvannon kylästä Pelkosniemeltä.

Osa-aluemerkinnällä **ma** pääasiallisen maankäyttöluokan päälle osoitetaan maakunnallisesti ja seudullisesti arvokkaat kulttuuriympäristöt Lapin kulttuuriympäristöt tutuksi -hankkeessa inventoitujen ja arvioitujen kohteiden, Lapin kulttuuriympäristöohjelmat -hankkeen sekä valtakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden päivitysinventointien perusteella. Kohteissa on useita kyliä, joissa on jäljellä paljon vanhaa rakennuskantaa, uusi rakentaminen on sovitettu hyvin vanhaan ympäristöön ja kyläkuva on muutenkin ehyt ja kaunis.

Osa-aluemerkinnällä **maS** pääasiallisen maankäyttöluokan päälle osoitetaan maakunnallisesti merkittävät II maailmansodan aikaiset sotahistorialliset kohteet tai alueet.

Merkinnällä **SM** osoitetaan muinaismuistolain nojalla suojeltuja maakuntakaavaan merkittäviä alueita ja kohteita, jotka on arvioitu vähintään seudullisesti merkittäviksi. Kaikki kiinteät muinaisjäännökset ovat muinaismuistolain (295/63) nojalla suojeltuja. Maakuntakaava-alueella on noin 1300 tunnettua kohdetta, joista 28 on osoitettu kaavakartalla.

Rovaniemen ja Itä-Lapin maakuntakaavassa kulttuurihistoriallisesti tai maisemallisesti merkittävä

tie tai reitti -merkinnällä osoitetaan Seitajärven museotie ja Soppelan-Joutsijärven vanha polkutie.

Arvokas harjualue tai muu geologinen muodostuma -osa-aluemerkinnällä pääasiallisen maankäyttöluokan päälle osoitetaan valtioneuvoston hyväksymän harjijensuojeluohjelman (Vnp. 3.5.1984) mukaiset valtakunnallisesti arvokkaat harjualueet sekä valtakunnallisesti arvokkaat moreenimuodostumat, valtakunnallisesti arvokkaat ranta- ja tuulikerrostumat, kallioalueet tai muut vastaavat geologiset muodostumat.

Tärkeät tai vedenhankintaan soveltuvat pohjavesialueet -osa-aluemerkinnällä osoitetaan pohjavesialueet, jotka ovat ominaisuuksiltaan arvokkaita ja jotka voivat olla tai ovat yhdyskuntien vedenhankinnan kannalta tärkeitä. Rovaniemen ja Itä-Lapin maakuntakaavassa osoitetaan pohjavesialueet (1. ja 2. luokan alueet) osa-aluekasterilla päämaankäyttöluokan päälle.

Muut merkinnät

Merkinnällä **me** osoitetaan Rovaniemen lentoaseman vuodelle 2025 ennustettu Lden 55 ja 60 dB lentokonemelualue. Merkinnällä **me1** osoitetaan Rovajärven ampuma- ja harjoitusalueen melualue LAeq 55 ja 60 dB. Merkinnällä **me2** osoitetaan Rovajärven ampuma- ja harjoitusalueen melualue LAeq 50 dB. Suojavyöhyke **sv** -merkinnällä osoitetaan alueita, joilla on räjähdysvaara (Venevaara ja Pahkamaa).

Merkinnällä lentotoiminnan kannalta tärkeä vyöhyke **sv1** osoitetaan alue, joka on osoitettu lentoliikenteen varalaskupaikan ympärille. Merkinnällä osoitetaan varalaskupaikat Norvajärventie, Simon tie (Ranuan ja Simon kunnanrajalla) ja Vuojärvi. Merkinnällä lentoliikenteen varalaskupaikka **sv2** osoitetaan lentoliikenteen varalaskupaikat.

Merkinnällä **sev** osoitetaan SEVESO III -direktiivin mukaiset konsultointivyöhykkeet.

Vesialue

Kemihäärän allas osoitetaan maakuntakaavassa vesialueena (W-1). Lisäksi osoitetaan voimalaitos

kohdemerkinnällä EN sekä voimajohdon yhteystarpeet.

Kemihaaran allas sijoittuu osittain Kemihaaran Natura-alueelle. Aluevarausta koskien on laadittu luonnonsuojelulain mukainen Natura-arviointi. Arvioinnista on saatu Lapin Ely-keskuksen ja Metsähallituksen lausunnot. Lisäksi saatiin 16 lausuntoa niiltä joiden hallinnassa luonnonsuojelualue on.

W-1 kaavamerkinnän osalta Naturasta poikkeaminen vaatii LSL:n 66 §:n mukaisen valtioneuvoston myönteisen päätöksen.

MAAKUNTAKAAVAN SUHDE LAINSÄÄDÄNTÖÖN JA TAVOITTEISIIN

Maakuntakaava konkretisoi valtakunnalliset tavoitteet ja sovittaa ne yhteen maakunnallisten ja seudullisten tavoitteiden kanssa. Kaavaa laadittaessa on kiinnitettävä huomiota maakunnan oloista johtuviin erityisiin tarpeisiin. Valtakunnallisissa alueidenkäyttötavoitteissa Rovaniemen ja Itä-Lapin maakuntakaavaa koskevat erityisesti toimivaa aluerakennetta, yhdyskuntarakenteen eheyttämistä, kulttuuriperintöä ja luonnonoloja, virkistyskäyttöä ja luonnonvaroja sekä toimivia yhteysverkostoja ja energiahuoltoa koskevat tavoitteet.

Maakuntakaavan tulee vastata maankäyttö- ja rakennuslain 28 §:n mukaisiin sisältövaatimuksiin sekä ottaa huomioon muut alueiden ja ympäristönkäyttöä ohjaavat lait, asetukset, ohjeistukset ja suunnitelmat.

MAAKUNTAKAAVAN VAIKUTUSTEN ARVIOINTI

Maankäyttö- ja rakennuslaissa tarkoitettuja kaavan vaikutuksia selvitetessä otetaan huomioon kaavan tehtävä ja tarkoitus, aikaisemmin tehdyt selvitykset sekä muut selvitysten tarpeellisuuteen vaikuttavat seikat.

KUMOTTAVAT ALUEET

Rovaniemen ja Itä-Lapin maakuntakaava kumoo vahvistuessaan (Kemijärvi, Pelkosenniemi, Posio, Salla ja Savukoski) Itä-Lapin maakuntakaavan, joka on saanut lainvoiman 25.11.2004 sekä Rovaniemen ja Ranuan alueen Rovaniemen maakuntakaavan, joka on saanut lainvoiman 4.12.2001 sekä Rovaniemen vaihemaakuntakaavan, joka saanut lainvoiman 25.6.2010.

Lappi-sopimus sitoo yhteen kaksi asiakirjaa, maakuntastrategian sekä maakuntaohjelman. Lappi-sopimuksessa 2014–2017 Lapin kehittämiseksi on asetettu yksi tavoite: maakunnan kilpailukyky ja hyvinvoinnin lisääminen. Tämän tavoitteen saavuttamiseksi on valittu neljä strategista valintaa:

- Avoin ja arktinen Lappi – kilpailukykyä ja työtä
- Lapissa on osaamista ja hyvinvointia – yhdessä tekemisen meininkiä.
- Lapin yhteydet ovat kunnossa – tulla tänne ja toimia täällä ja täältä
- Lapin aluerakenne kehittyy hajakeskittyneesti

Rovaniemen ja Itä-Lapin maakuntakaavalla edistetään Lappi-sopimuksen ja Lappi-strategian 2040 toteuttamista sekä otetaan huomioon maakunnan johuttavat erityispiirteet ja tarpeet sekä kuntien tavoitteet alueidensa kehittämiseksi.

Rovaniemen ja Itä-Lapin maakuntakaavassa vaikutuksia arvioidaan maankäyttö- ja rakennusasetuksen MRA 1 §:n mukaisesti:

- ihmisten elinoloihin ja elinympäristöön;
- maa- ja kallioperään, veteen, ilmaan ja ilmastoon;

- kasvi- ja eläinlajeihin, luonnon monimuotoisuuteen ja luonnonvaroihin;
- alue- ja yhdyskuntarakenteeseen, yhdyskunta- ja energiatalouteen sekä liikenteeseen;
- kaupunkikuvaan, maisemaan, kulttuuriperintöön ja rakennettuun ympäristöön;

Lisäksi arvioidaan kaavan vaikutuksia:

- ilmastonmuutokseen;
- alue- ja yhteiskuntatalouteen.

Rovaniemen ja Itä-Lapin maakuntakaavasta on laadittu vaikutusten arviointi sekä erillisissä liitetaulukoissa arvioitu eritellen kaavamääräysten ja -merkintöjen vaikutuksia. Maakuntakaavan vaikutusten arvioinnissa on otettu huomioon alueidenkäytön suunnittelujärjestelmään sisältyvä asteittain tarkentuvan suunnittelun periaate. Vain osa maakuntakaavan aluevarauksista ja alueidenkäytön periaatteista voidaan määritellä yksiselitteisesti. Siksi maakuntakaavassa osoitettavat alueidenkäyttöratkaisut voivat toteutua monella kaavamerkinnän ja siihen liittyvän määräyksen mahdollistamalla vaihtoehtoisella tavalla.

Maakuntakaavan vaikutuksia on arvioitu taustaselvityksissä ja täydennysselvityksinä on lisäksi laadittu selvitys, jossa arvioidaan kaavan vaikutukset luonnonympäristöön ja maisemaan, Natura-alueita koskeva selvitys (Kemihaaran, Rovajärven ja Sallatunturin maankäyttöratkaisut) sekä Kemihaaran, Sallatunturin ja Rovajärven ampuma- ja harjoitusalueen laajennuksen Natura -arvioinnit.

MAAKUNTAKAAVAN SUHDE NATURA 2000 -ALUEISIIN

Kemihaaran altaan, Sallatunturin matkailupalvelujen alueen laajennuksen ja Rovajärven ampuma-alueen laajennuksen osalta on arvioitu vaikutukset Naturaan luonnonsuojelulain 65 §:n mukaisesti.

Maakuntakaavassa esitetyn suhde Natura-alueisiin -tarkastelun lisäksi laadittiin selvitys ”Arvio vaikutuksista”, jossa tarkennettiin Natura-alueiden välittömään läheisyyteen osoitettujen uusien toimintojen vaikutuksia Natura-alueisiin.

Tärkeimmät kokonaisvaikutukset:

- Kehittämiskäytävien kehittämisedellytysten turvaaminen
- Rovaniemen ja Kemijärven kaupunkialueiden kehittämisen mahdollistaminen
- Yhdyskuntarakenteen eheyttäminen ja keskustojen elinvoimaisuuden tukeminen
- Aluetalouden kehittämisen tukeminen
- Maaseudun kehityskykyisimpien alueiden tukeminen
- Matkailupalveluiden vetovoimatekijöiden turvaaminen matkailuelinkeinon kehittämiseen
- Keskeisten tieliikenneyhteyksien turvaaminen ja kehittäminen
- Raideliikenteen kehittämisen turvaaminen
- Uusiutuvan energiantuotannon mahdollistaminen
- Bioenergia-alan kehittämisedellytysten turvaaminen
- Kaivostoiminnan edellytysten turvaaminen ja kehittäminen
- Maa-ainesten- ja turpeenoton sekä pohjavesivarojen turvaaminen
- Vähittäiskaupan suuryksiköiden sijoittumisedellytysten ja palvelurakenteen turvaaminen
- Kulttuuri- ja luonnonmaiseman ja kulttuuriperintökohteiden vaaliminen
- Luonnonsuojelun ja luontoarvojen vaaliminen
- Metsätalouden, maaseutuelinkeinojen, luontaiselinkeinojen ja poronhoidon edellytysten turvaaminen

Rovaniemen ja Itä-Lapin maakuntakaavan Natura-alueita koskevien kaavamerkintöjen toteuttaminen voidaan Kemihaaran allasta ja Sallatunturin matkailupalvelujen alueen laajennusta lukuun ottamatta

suunnitella niin, ettei se merkittävästi heikennä niitä luonnonarvoja, joiden vuoksi alueet on liitetty Natura 2000 -verkostoon.

Kemihaaran altaan (Kemihaaran suot -Natura-alue) ja Sallatunturin matkailupalvelujen alueen laajennuksen (Aatsinki-Onkamo -Natura-alue) osalta laadittiin esitys korvaavista toimenpiteistä.

Korvaavista alueista tehdyn selvityksen perusteella Kemihaaran suot ja Aatsinki-Onkamo Natura-alueiden luonnonarvojen menetykset on mahdollista korvata. Selvityksessä esitetään pääasiallisiksi korvaviksi alueiksi Kemihaaran osalta: Tuulijoen suot,

Vanttioaapa, Postoaapa, Souruaapa, Viljusaapa, Kolsanharju, Paarnajärvi, Kemihaaran soiden länsipuoli sekä tulvametsiä ja –niittyjä Ounasjokivarressa. Aatsinki-Onkamon osalta korvaavaksi alueeksi esitetään Ruuhitunturin aluetta.

Korvaavat alueet lisätään maakuntakaavoihin, mikäli valtioneuvoston päätös Natura-poikkeamisesta on myönteinen. Maakuntakaavoista kuuleminen tapahtuu maankäyttö- ja rakennuslain mukaisesti. Varsinaisten suojelualueiden perustaminen tapahtuu normaaliin tapaan luonnonsuojelulain mukaisessa prosessissa.

LAATIMISPROSESSI JA OSALLISTUMISMENETTELY

Lapin liiton hallitus päätti 11.3.2013 kuuluttaa Rovaniemen ja Itä-Lapin maakuntakaavan vireille ja asettaa osallistumis- ja arviointisuunnitelman nähtäväksi. Tavoitteita käsiteltiin aloitusvaiheen viranomaisneuvottelussa 9.4.2013. Tavoitteita valmistettiin myös ohjausryhmän kokouksissa. Kaavasta järjestettiin ideointi- ja neuvottelutilaisuuksia eri toimialoja edustavien ryhmien sekä maakuntakaava-alueen kuntien kanssa.

Rovaniemen ja Itä-Lapin maakuntakaavasta pidettiin seminaari 21.–22.5.2014, jolloin esiteltiin luonnoksia laadituista taustaselvityksistä sekä alustavaa maakuntakaavakarttaa ja selostusta. Kaavaprosessin aikana käydyillä neuvotteluilla, seminaarilla ja ohjausryhmän kokouksilla sekä niistä saaduilla palautteilla on ollut suuri vaikutus Rovaniemen ja Itä-Lapin maakuntakaavan valmisteluaineiston sisältöön.

Valmisteluaineisto vaihtoehtoinen oli nähtävänä 15.12.2014– 30.1.2015. Yleisötilaisuudet pidettiin kaikissa maakuntakaava-alueen kunnissa ja Sodankylässä 7. – 15.1.2015. Palautteena saatiin kunnilta ja viranomaisilta 28 lausuntoa. Mielipiteitä yhteisöt jättivät 53 ja yksityiset 70 kappaletta. Erityisesti palautteen kohteena olivat Kemihaaran allas, Rovajärven ampuma-alueen laajentaminen ja tuulivoimaloiden alueet.

Valmisteluvaiheessa saadun palautteen pohjalta maakuntakaavaan tehdyt keskeisimmät muutokset:

- Rovaniemi/Kemijärvi – Sodankylä – ratayhteyden osalta osoitetaan kaksi vaihtoehtoista linjausta (Vaihtoehdot Ab ja C)
- Kemihaaran alue osoitetaan vesialueena. Lisäksi osoitetaan voimalaitos sekä voimajohtojen yhteystarpeet.
- Rovajärven ampuma- ja harjoitusalueen osalta osoitetaan laajennus Javarustielle saakka ja Javarusjärven länsipuolelle osaluemerkinnällä puolustusvoimien harjoitusalue
- Poistettiin yhdeksän tuulivoimaloiden aluetta ja kaksi tuulivoimapotentiaalista aluetta
- Tehtiin rajausmuutoksia tuulivoimaloiden alueisiin
- Laajennettiin matkailun vetovoima-alueita
- Poistettiin turvetuotantopotentiaalisia alueita ja lisättiin uusia alueita
- Lisättiin poronhoidon kannalta tärkeitä kohteita
- Lisättiin maa-ainesten ottokohteita
- Lisättiin matkailu-/virkistyskohteita
- Lisättiin Pelkosenniemen, Posion ja Ranuan terminaalit
- Lisättiin uusia MU-alueita
- Lisättiin Mustavaaran kaivos kaivosalueena
- Lisättiin viheryhteystarve -merkintöjä Rovaniemelle
- Täydennettiin kaavaselistusta ja liitteitä

Maankäyttö- ja rakennuslain 1.2.2016 voimaantulleen muutoksen myötä maakuntakaavaehdotus oli ensin lausuttavana ministeriöillä, kunnilla, Ely-keskuksella, muilla viranomaisilla ja keskeisillä yhteisöillä 15.12.2015–1.2.2016 välisen ajan. Kuulemisessa lähetettiin yhteensä 59 lausuntopyyntöä. Lausuntoja saatiin yhteensä 38 kpl. Kunnista saatiin 11, ministeriöiltä 7, viranomaisilta 15 ja yhteisöiltä 5 lausuntoa.

Saadun palautteen perusteella maakuntakaavan tehtiin seuraavat muutokset:

- Tarkistettiin rakennussuojelukohteiden ja kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeiden alueiden merkintöjä ja rajauksia
- Vaihrettiin Kemijärven teollisuusalueen nimi Patokankaan teollisuusalueeksi ja laajennettiin aluetta
- Siirrettiin Räisälän kylän keskuskylä-merkintää
- Lisättiin kalaportaita koskeva suunnittelumääräys koskemaan myös Kokkosnivan voimalaitosta
- Lisättiin ohjeellinen/vaihtoehtoinen yhdystien linjaus Kemijoen itäpuolelle Savukoskentieltä Kemijärven Patokankaalle asti
- Täydennettiin kaava-aineistoa Rovajärven ampuma- ja harjoitusalueen meluvaikutusten osalta ja osoitettiin päivitetty melurajaukset
- Täydennettiin vaikutusten arviointia muun muassa kokonaisvaikutusten osalta
- Laadittiin lisäselvitys ja täydennettiin vaikutusten arviointia Kemihaaran altaan porotalouteen kohdistuvien vaikutusten osalta
- Tarkistettiin Posion alueen virkistys- ja reitiverkoston kokonaisuutta
- Tarkistettiin Rovaniemen Kolpeneenharjun pohjavesialueen rajausta
- Laajennettiin Rovaniemen taajamatoimintojen aluetta
- Täydennettiin muinaisjäännöksiin liittyvää koko maakuntakaava-aluetta koskevaa määrääystä
- Lisättiin uusille maantie- ja ratamerkinöille suunnittelumääräys pohjavesialueiden huomioimisesta
- Täydennettiin SR-merkinnän kuvausta
- Lisättiin Keminsaarten niityt omalla maV-merkinnällään
- Tarkistettiin W-1 -aluetta koskevaa suunnittelumääräystä
- Muutettiin lentotoiminnan kannalta tärkeän vyöhykkeen suunnittelumääräystä
- Tarkistettiin lentomelualan merkinnän kuvausta
- Lisättiin alle 50 hehtaarin kokoiset yksityiset luonnonsuojelualueet liiteasiakirjaksi
- Tarkistettiin pohjavesialueiden suunnittelumääräystä
- Lisättiin Kivaloiden tutkimusmetsä merkinnällä mt
- Tarkistettiin Toramoselän harjoitusalueen rajausta
- Täydennettiin eah-merkinnän selitystä
- Tarkistettiin tuulivoimaloiden alueiden rajauksia
- Täydennettiin puolustusvoimien toimintaedellytysten huomiointiin liittyvää koko maakuntakaava-aluetta koskevaa suunnittelumääräystä
- Lisättiin SM- ja maS-kohteiden kaavamääräyksiin lausuntopyyntövelvoite
- Tarkistettiin matkailun vetovoima-alueiden ja maaseudun kehittämisen kohdealueiden rajauksia
- Tarkistettiin reittilinjauksia Oulangan, Syötteen ja Riisitunturin alueilla
- Täydennettiin ja tarkistettiin kaavaselistusta ja liitteitä

Kaavaehdotus oli julkisesti nähtävillä 15.8.–14.9.2016. Yleisötilaisuudet pidettiin kaikissa maakuntakaava-alueen kunnissa ja Sodankylässä 18.8.–25.8.2016. Muistutuksia jätettiin yhteensä 125 kappaletta. Kunnat jättivät 6, viranomaiset 7, yhteisöt, yhdistykset ja yritykset 24 sekä yksityiset 88 muistutusta. Erityisesti palautteen kohteena olivat tuulivoimaloiden alueet Kemihaaran allas, Sodankylän ratayhteys ja Kemihaaran allas.

Saatujen muistutusten pohjalta maakuntakaavaan tehdyt keskeisimmät muutokset:

- Poistettiin Ranuan Hervan ja Raiskion tuulivoimaloiden alueet
- Lisättiin Ranuan Soidinvaaran maa-ainesten ottoalue merkinnällä EO.
- Laajennettiin matkailun vetovoima-alueita, matkailun ja virkistykseen kehittämisen kohdealueita Simojokivarren ja Simojärven alueilla sekä Suomutunturin-Joutsijärven alueella
- Lisättiin erotusaitoja merkinnällä poronhoidon kannalta erityisen tärkeä alue/kohde/aita ph.
- Täydennettiin kaavaselostusta ja vaikutusten arviointia
- Tehtiin tarkennuksia koko maakuntakaava-alueita koskeviin määräyksiin

Kaavan seuraavat vaiheet

Lapin liiton hallitus hyväksyi 28.11.2016 kokouksessaan Rovaniemen ja Itä-Lapin maakuntakaavaehdotuksen ja totesi, ettei maakuntakaavaa esitetä valtuustokäsittelyyn, ennen kuin valtioneuvosto on päättänyt Naturasta poikkeamisesta. Hallitus päätti lähettää ympäristöministeriöön valmisteltavaksi esityksen valtioneuvostolle luonnonsuojelulain 66 §:n mukaiseksi Naturasta poikkeamiseksi.

Maakuntakaavaehdotus asetetaan uudelleen nähtäville Naturasta poikkeamista koskevan valtioneuvoston päätöksen jälkeen.

Maakuntakaavan toteuttaminen

Maakuntakaavan toteuttaminen tapahtuu pääasiassa välillisesti, toisaalta yksityiskohtaisempien kaavojen ja suunnitelmien toteuttamissäännösten kautta sekä toisaalta viranomaisten päätöksenteon tuloksena. Lapin liitto pyrkii vaikuttamaan viranomaisten välisessä yhteistyössä siihen, että maakuntakaavaa toteutetaan mahdollisimman aktiivisesti.

Tärkeimpiä toteuttajia ovat kunnat, Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, Metsähallitus ja yritykset. Maakuntakaava vaikuttaa suoraan rakennustoimintaan vain siltä osin kuin siitä seuraa rakentamisrajoitus.

YHTEYSTIEDOT

Lapin liiton virastossa suunnittelijoina ja yhteyshenkilöinä toimivat suunnittelujohtaja Riitta Lönnström, maakuntainsinööri Juha Piisilä, aluesuunnittelija Jaakko Raunio sekä aluesuunnittelija Olli Rönkä. Lisätietoja kaavasta internetissä, osoitteessa <http://www.lappi.fi/lapinliitto/maakuntakaavoitus>

Lapin liitto

Regional Council Of Lapland

Hallituskatu 20 B, PL 8056

96101 Rovaniemi

info@lapinliitto.fi

etunimi.sukunimi@lapinliitto.fi